

Sygn. akt I CKN 729/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN – Henryk Pietrkowski (spraw.)

Sędziowie: SN – Tadeusz Domińczyk

SN – Iwona Koper

Protokolant: Anna Matura

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2000 r.
na rozprawie sprawy
z powództwa J. D.
przeciwko Gminie W.
o ustalenie stosunku najmu,
na skutek kasacji powódki
od wyroku Sądu Wojewódzkiego w W.
z dnia 15 stycznia 1998 r. sygn. akt V Ca [...]

oddala kasację.

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Wojewódzki, wyrokiem z dnia 15 stycznia 1998 r. oddalił apelację od wyroku Sądu Rejonowego W. z dnia 3 października 1997 r. oddalającego powództwo o ustalenie, że powódka wstąpiła w stosunek najmu lokalu mieszkalnego nr [...] przy ul. C. [...] w W. po śmierci jej dziadka S. D. – najemcy tego lokalu.

Według przyjętych w sprawie ustaleń S. D. do śmierci, która nastąpiła 17 czerwca 1993 r. zamieszkiwał w spornym mieszkaniu samotnie. Powódka, która jest osobą bliską najemcy w rozumieniu art. 691 k.c. obowiązującego w dacie jego śmierci, nie zamieszkiwała stale z najemcą. Podstawą tych ustaleń była dokonana przez Sąd Rejonowy i zaakceptowana przez Sąd Wojewódzki ocena dowodów z zeznań:

- pierwszej grupy świadków którym Sądy obu instancji nie dały wiary: I. Ś. (matki powódki), K. J. (ciotki powódki), R. D. (ojca powódki), I. B. (koleżanki powódki), Z. G. – K. (koleżanki babki powódki), ,

- drugiej grupy świadków, których zeznania ocenione zostały jako wiarygodne: M. T. (sąsiada najemcy spornego lokalu, pełniącego w zastępstwie obowiązki dozorca) oraz B. P., K. D. i A. S. – pracownic zatrudnionych w biurze administrującym budynkiem, w którym znajduje się sporny lokal.

W kasacji, opartej na podstawie z art. 393¹ pkt 2 k.p.c., pełnomocnik powódki zarzucił zaskarżonemu wyrokowi Sądu Wojewódzkiego naruszenie art. 386 § 4, art. 235 i art. 233 § 1 k.p.c. W uzasadnieniu kasacji, jej autor zarzucił nadto naruszenie art. 227 k.p.c., nie wyjaśniając czy zarzut ten dotyczy Sądu Wojewódzkiego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw.

Pełnomocnik skarżącej bezpodstawnie dopatruje się naruszenia przez Sąd Wojewódzki art. 386 § 4 k.p.c. skoro nie twierdzi, iż wydanie przez ten Sąd wyroku co do istoty sprawy wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości lub w znacznej części. Tylko przy zaistnieniu takiej konieczności procesowej - jak wynika *expressis verbis* z powołanego przepisu - sąd drugiej instancji może, poza wypadkami określonymi w § 2 i § 3 uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania. Nie może natomiast stanowić uzasadnienia zarzutu naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. przez jego niezastosowanie, zawarte w kasacji twierdzenie, iż "Sąd I instancji nie dokonał żadnej oceny dowodu z zeznań świadków wnioskowanych przez powódkę i pominął mające wpływ na rozstrzygnięcie istoty sprawy fakty wynikające z tych zeznań". Tak sformułowany zarzut, dotyczący sądu pierwszej instancji, nie może być rozpatrywany także w płaszczyźnie naruszenia przez Sąd Wojewódzki jako sąd drugiej instancji, powołanego w kasacji, przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Sądowi drugiej instancji można skutecznie zarzucać naruszenie art. 233 § 1 w zw. z art. 391 k.p.c., jeśli wykaże się, że sąd ten zaakceptował, wadliwie przeprowadzoną przez sąd pierwszej instancji ocenę materiału dowodowego, albo że sąd drugiej instancji dokonując we własnym zakresie oceny dowodów, wykroczył poza granicę wyznaczone art. 233 § 1 k.p.c.

Według autora kasacji naruszenie art. 235 i art. 233 § 1 k.p.c. nastąpiło "przez dokonanie oceny ... części materiału dowodowego, zebranego przez sąd I instancji, dopiero przed sądem II instancji, a więc z naruszeniem zasady bezpośredniości postępowania sądowego i z pozbawieniem powódki prawa do postępowania trójinstancyjnego".

W postępowaniu sądowym, opartym na systemie apelacyjno - kasacyjnym, stawianie sądowi drugiej instancji takiego zarzutu, nie może odnieść skutku. Postępowanie apelacyjne, w przeciwieństwie do postępowania rewizyjnego, jest bowiem kontynuacją postępowania merytorycznego

w sprawie, co oznacza, iż sąd drugiej instancji jest uprawniony do dokonania własnej (także odmiennej) oceny materiału dowodowego zgromadzonego przez sąd pierwszej instancji. Ocena ta może doprowadzić nawet do zmiany ustaleń faktycznych stanowiących podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji (por. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego, III CZP 59/98 z dnia 23 marca 1999 r. opub. w OSNC 1999/7-8/124).

W rozpoznawanej sprawie Sąd Wojewódzki dokonując weryfikacji oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy uznał, iż zachodzi potrzeba bardziej dogłębnej oceny materiału dowodowego. Wynik tej oceny jest zbieżny z przedstawionym przez Sąd Rejonowy. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przedstawione zostały obszernie wywody poświęcone znaczeniu, mocy i ocenie dowodów. Ze starannością i wnikliwością zostało w nich wyjaśnione, które dowody są wiarygodne i dlaczego, które zaś są takiej wiarygodności pozbawione. Autor kasacji nie wykazał, aby którykolwiek z dowodów nie był objęty tą oceną oraz aby wypływające z tej oceny wnioski były wadliwe z punktu widzenia logicznego rozumowania czy też zasad doświadczenia życiowego. Powołany w kasacji zarzut naruszenia art.233 § 1 k.p.c. "także przez dokonanie oceny zeznań świadków z naruszeniem zasad swobodnej oceny dowodów poprzez wybiórczą, a newszechstronną ich analizę" - pozbawiony jest więc uzasadnionej podstawy.

Z przytoczonych względów należało kasację oddalić (art. 393¹² k.p.c.).